

Upravništvo Ljubljana Puciničeva ulica 5.
Telefon 41-22 41-23 41-24

Ispravniki oddelkov Ljubljana Puciničeva ulica 5.
Telefon 41-22 41-23 41-24

Podružnica Nova mesto Ljubljanska cesta 42
Računi iz Ljubljanske pokrajine pri postroju
Čekovnem zavodu št. 17 149 in stare kraje
Italije Servizi Conto dei Posti No. 11-1118

IZJAVLJENJE ZASTUPNIŠTVA
Italije in nemškega
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

JUTRO

Izjava vseh 340 razen poudarjenih
Naročnika vsakega meseca 18.—
za nemstvo vključno s »Ponedeljskim In-
formatorjem« 18.50

Uredništvo:
Ljubljana Puciničeva ulica 5. telefon
41-22 41-23 41-24

Rokopis: se ne vračajo

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pub-
blicità di provenienza italiana ad estera:
Unione Pubblicità Italiana S. A. MILANO

Forte puntata nemica energicamente schiantata

Un piroscampo di 12.000 tonn. e una torpediniera affondati

Il Quartier Generale delle Forze Armate comunica in data di 9 febbraio 1943-XXI il seguente bollettino di guerra n. 990:

Alla frontiera libico-tunisina una forte puntata del nemico è stata energicamente stroncata col concorso di aerei di assalto. Durante un'incursione sul porto di Gabes l'aviazione avversaria perdeva 12 apparecchi, tra cui sei bimotori; altri quattro velivoli nemici venivano abbattuti in combattimento nel cielo della Tunisia ad opera della caccia germanica.

Una pattuglia di nostri cacciatori intercettava una grossa formazione di bombardieri fortemente scortata in aspri duelli ne distruggeva due.

Nelle acque algerine nostri sommergibili comandati dai tenenti di vascello Vittorio Petrelli, Campagnano e Ottorino Beltrami, siluravano ed affondavano, rispettivamente un piroscampo di 10.000 tonn. navigante in convoglio ed una torpediniera.

Messina nella mattinata e Palermo nella tarda sera sono state ieri bombardate da aeroplani nemici: perdite e danni in corso di accertamento. Risultano abbattuti sei apparecchi: uno dalla nostra caccia, al largo di Messina, tre dalle artiglierie italiane e germaniche della difesa di Palermo, precipitati in mare presso Torre dell'Orsa, ad est dell'Arenella, a nord di Mongerbino, due da un cacciatore tedesco nei dintorni di Pozzullo (Ragusa). Le vittime dell'incursione del giorno sette su Napoli scendono a 10 morti e 60 feriti tra la popolazione civile.

Nota al bollettino 990: La pattuglia di nostri cacciatori citata nel bollettino odierno per avere attaccato nel cielo tunisino una formazione aerea nemica fortemente preponderante di numero abbattendo due velivoli avversari era agli ordini del capitano Giulio Giuntella.

Močan sovražni napad odlečno odbit 10.000-tonski parnik in torpedovka potopljena

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 9. februarja naslednje 990. vojno poročilo:

Na libijsko-tunjski meji je bil močan izpad sovražnika odlečno strit s pomočjo naših letal. Med le škodljivimi napadi na luko Gabels je sovražna letalstva izgubilo 12 letal, med njimi 6 dvomotornih letal; štiri nadaljnja sovražna letala so sestrelili nemški lovci v spopadih nad tunjskim ozemljem.

Patrola naših lovcov se je spopadla z veliko skupino močno zaščitnih bombnikov in je v srčnih dvobojih sestrelila dve sovražni letali.

V alžirskih vodah so naše podmornice pod poveljstvom ladijskih poročnikov Vittorio Petrelli, Campagnano in Ottorino Beltrami torpedovale in potopile en 10.000-tonski parnik, ki je plul v konvoju, in eno torpedovko.

Včeraj so sovražna letala bombardirala zjutraj Mesino in pozno zvečer Palermo. Izgube in škoda se ugotovljajo. Se t. e. j. nih je bilo 6 letal; eno so sestrelili n. s. i. v bližini Mesine, 3 italijanske in nemško toplotnostno palermske obrambe in so ta letala tresla v morje v bližini Torre dell'Orsa, vzhodno Arenelle in severno od Mongerbina, 2 pa je sestrelili nemški lovec v bližini Pozzulla (Ragusa). Žrtve e alškega napada na Nemeplj 7. t. m. znašajo 10 mrtvih in 60 ranjenih med civilnim prebivalstvom.

Priporočila k poročilu: Oddelku naših lovcov, ki ga navačamo v današnjem poročilu, ker je na tunjskem ozemlju napad sovražni letalstva o kromi o ki je bila po številu silno močnejša, in ki je sestrelil dve sovražni letali, je poveljeval kapitan Giulio Giuntella.

Spori in nesoglasja med Anglosasi in francoskimi disidenti Rooseveltovi načrti o pretvoritvi severnoafriških dežel v ameriške kolonije

Lizbona, 8. febr. s. Angleške in ameriške agencije skušajo na vse načine dokazati, da se London in Washington ne vmešavata v francosko politiko v severni Afriki in da prepustita francoskomu slihermo svobodo v dejanjih z angleške strani poudarjajo, da je na zadnji konferenci tiska v Alžiru posebni odnosanec predsednika Roosevelta pri generalu Eisenhoweru. Robert Murphy izjavil, da je nedavno imenovanje Peyroutona izšlo od Girauda, toda z Eisenhowerovim odobrenjem. Murphy je priznal, da sta morala imenovanje odobriti tudi zunanje ministere v Washingtonu in zunanje ministrstvo v Londonu, ker je Peyrouton pristojen v Južni Ameriki in je bilo treba odobrenja za njegovo preselitev na azijsko vojno področje. Eisenhower bi lahko kot glavni poveljnik odklonil imenovanje Peyroutona ali drugih visokih uradnikov.

Anglosasi dopisniki iz Alžira priznavajo, da je francoski imperij razdeljen v dva dela: v severno in vzhodno Afriko pod Giraudom in ostale kolonije, ki so v glavnem degolisticne. V teh zadnjih se zadžanje usmerja vedno bolj proti Američanom, kakor kaže početje razid v Brazavili, ki je ponovno oddaljal sedišče nekega »severnoameriškega dokumenta«.

ki naj bi odkril Rooseveltove načrte za pretvoritve severnoafriških ozemelj, ki so jih zasledile ameriške čete, v ameriške kolonije. V te kolonije bi se poslal odvečni del črne prebivalstva v Ameriko. Na ta način bi bila ustvarjena ekspanzijska osnova in osnova za ameriško obvladovanje Afrike in bi bilo rešeno preče vprašanje »črnih ljudi« v Ameriki. Medtem ko Američani brez nadaljnega izjavljajo, da je Giraud postal vodilna osebnost v vseh odnosih med Francozi in zavezniki, morajo Angličje de Gaulle prepričevati, da se je treba prilagoditi novemu položaju.

Značilen angleški dokument

Rim, 8. febr. s. Med materialom, ki ga je sovražnik pustil na bojišču po neki nedavni akciji v Tunisu, so našli angleški brošuro z navodili, kako je ravnati z vojnimi ujetniki. Prvi del poglavja A naveda doslovno v prvem paragrafu: »Ujetniki ne smejo dobiti hrane pred zaslišanjem in tudi ne cigaret ter kakršnih koli drugih olajšav.«

Paragraf 2 navaja: »Uporabljajte vojne ujetnike in ranence kot nosače, toda le v oddaljenosti od fronte.«

Letalski napadi na Čangkajškova oporišča Veliko razdejanje v glavnem mestu pokrajine Kwangsi

Z nekega japonskega oporišča, 8. febr. s. Navzlic neugodnemu vremenu so japonski bombniki davi napadli letalsko oporišče Kvejljin, glavno mesto pokrajine Kwangsi. Bombe so močno poškodovale vojaške naprave in tudi radijsko postajo. Druge skupine japonskih bombnikov so znova napadle kasno popoldne mesto Kvejljin in so bombe povzročile nadaljnjo hudo škodo na vojaških napravah. Istočasno so bombniki in japonska bojna letala nenadno napadla Hungjiang v srednjem področju pokrajine Hunan. Bombe so zelo poškodovale letališče in druge vojaške naprave. Vsa letala so se vrnila kljub hudi protiletalski obrambi na svoja oporišča.

Pomoč Japoncem, interniranim v dvoraznih državah

Tokio, 8. febr. s. Na nekem zborovanju so proučili ukrepe za pomoč v sovražnih državah interniranim Japoncem. Zborovanja so se udeležili bivši zunanji minister Arita in več bivših japonskih veleposlanikov. Bivši japonski veleposlanik v Washingtonu admiral Namura in druge osebnosti bodo govorili po radiu v sovražnih državah interniranim Japoncem in opisali sedanje stanje v Japoniki ter znova potrdile trdno in odločno voljo japonskega naroda, da nadaljuje vojno do zmagovitega konca.

Sodelovanje Filipincev z Japonci

Manila, 8. febr. s. Na tiscde Filipincev se je zbralo v nekem parku k manifestaciji hvalečnosti Japonci. Šef civilne uprave in filipinski Jorge Vargas je v svojem govoru poveljeval veliko usodo zadržanje Japonce do Filipincev. Sprejeta je bila resolucija, ki omenja izjavo japonskega

ministrskega predsednika glede neodvisnosti Filipinov in zatrjuje, da bo prebivalstvo otčija sodelovalo z vsemi sredstvi z japonskim narodom za ustvaritev Velike vzhodne Azije.

Necentriranost ameriškega javnega mnenja

Rim, 8. febr. s. »Daily Telegraph« je objavil dolg članek, v katerem angleški poslanec Gammanz, ki se je nedavno vrnil iz Amerike, pše o razpoloženju Američanov glede tekočih vprašanj in vprašanj po vojni. Glede Japonske piše Gammanz: Obstaja nenavaden pesimizem glede vojne z Japonci. V nekaterih krogih je s vprašavo do Japonske brez dvoma večje kakor do Nemcev čeprav mnogi odobravajo veliko strategijo, da je treba zadeti na prvo Nemce in potem šele Japonce. Toda čisto slšimo takele sodbe: če je bilo potrebnih 6 mesecev, da so zopet zavzeli polovico Guadalcanara, ko je bilo le to potrebno za zavzetje čtokov v Pacifiku drugega za drugim?

Gammanz pravi nadalje, da je ameriško zadržanje do Rusje zelo zanimivo, kajti obdružuje se junaštvo njene vojske, toda mnogo bolj se okleva kakor v Angliji glede s' del vanja na gospodarstvem in političnem področju s Sovjeti po vojni. Glede anglo-ameriških odnosov piše angleški poslanec, da je najvažnejše vprašanje v odnosih med obema narodoma vprašanje o

Izreden japonski vojni proračun

Tokio, 8. febr. s. Japonckemu parlamentu je bil predložen izreden vojaški proračun za vsoto 27 milijard jenov.

Hudi boji na vsej vzhodni fronti Izjalovljeni sovjetski napadi na zapadnem Kavkazu — Nemški protinapadi ob ustju Dona — Velike sovjetske izgube ob Ladoškem jezeru

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 9. febr. Vrhovno poveljništvo nemške vojske je objavilo danes naslednje vojno poročilo:

Na jugu vzhodne fronte je naval sovražnik pridobil na silovitosti. Nemške čete so bile v obeh bojnih odsekih v težkih obrambnih bojih zaradi ponovnih poskusov sovražnika, da bi z močnimi novimi silami protri ali obklicili naše črte.

Na zapadnem Kavkazu so bili zavrnjeni krajevno omejeni sovjetski sunki.

Proti ponovnim sovražnikovim napadom na področju izliva reke Dona so v teku lastni protinapadi.

Ob spodnjem Donu, na vsem p' dročju Dona in zapadno od oskoškega odseka so boljševiki obnovili svoje napade na široki fronti. Bili so tudi tukaj po težkih b'rbah zavrnjeni ali prestraženi v protinapadih. Bojbe trajajo dalje. V hudi obrambi b'rb' so se naši oddelki uveljavili zmerom znova proti veliki sovražnikovi premoči in v najbolj neugodnih vremenskih razmerah.

V nadaljevanju napadov južno od Ladoškega jezera proti naši obrambni fronti so boljševiki utrpeli najtežje izgube brez omenbe vrednega uspeha.

V vzhodni Kareliji je bilo zavrnjenih več sovražnih sunkov, ki so bili iz ed. n. ne glede na izgube ljudi in materiala.

Na libijsko-tunjskem območju pod očju se je izjalovil sovražni kov napad proti našim postojankam. Takošnji protisunk z naše strani je prisilil sovražnika k umiku. Nemški letalski odliki so prazdeli sovražniku s presenetljivimi napadi občutne izgube ljudi, težkega orožja in motornih vozil.

Nemški lovci so rakropili ob vzhodni obali Tunisa sovražnikove oddelke bombnikov in lovcov in sestrelili pri eni lastni izgubi 13 sovražnih letal.

S prekršitvijo švedske nevtralnosti so posamezna sovražna letala priletela v pretekli noči nad Vzhodno morje. N' b'lo ugotovljeno, da bi bila metala bomb.

pa je s posadko prešel preko reke Oskol in rešil tako vse svoje ljudi.

Glede na akcije, ki se razvijajo na področju srednjega Dona, se iz istega vira doznavajo, da so morale nemške čete tudi včeraj vzdržati zelo hudo spopad s sovjet-skimi silami, ki so prešle v napad. Oddelki grenadirjev, ki so jih podpirala oklopna sredstva, so najprej strli vse sovražne poskuse za preboj nemških bojnih črt, nato pa so sami prešli v protinapad in se jim je v hudih bojih, ki so se razvili v nekaterih krajih, posrečilo večkrat rdeče nazarj in jim prizadeti hude krvave izgube, med drugim tudi v silovitih spopadih na nož, ki so se razvijali od hiše do hiše.

Zatišje na finskih odseku

Helsinki, 8. febr. s. Vojno poročilo javlja, da ni ničesar poročati s front.

K uspehom nemških podmornic

Berlin, 8. febr. s. V tolmachenju novega uspeha podmornic v borbi s sovražno plovbo omenja »Völkischer Beobachter« podrobnosti o težkočah, s katerimi se mora podmorniško orožje zlasti v tej dobi boriti med lovom na sovražne konvoje. Že več tednov, ugotavlja list, je morje zelo nemirno. Na njem divjajo neprestano viharji s silovitostjo, kakršna se ni bila zabeležena v tem letnem času, zlasti na po rčjih srednjega in južnega Atlantika. Zaradi stalnega deževja s snežnimi viharji je v d'ljivost skrajno težka. Podmornice stalno izgubljajo stik, ki ga vzpostavijo po mnogih naporih z lajliami, katere nameravajo napasti. List navaja vesti iz tujih virov, po katerih je v zadnjih tednih le malo trgovskih ladjam uspešno prepluti Atlantik in priti brez večjih ali manjših poškodb v evropska pristanišča.

Angleška letala nad zapadno Nemčijo

Berlin, 8. febr. s. Slabotnejše letalske angleške sile so danes ponoči preletele, kakor se doznavajo iz pooblaščenega vira, zapadno Nemčijo in izvedla nadlegovalno bombardiranje, ki je povzročilo malenkostne škodo.

Pri Lyonu ponesrečeno angleško letalo

Lyon, 8. febr. s. Preteklo noč je padlo angleško letalo na zemljo v okolici mesta. Izmed 8 članov posadke so trije poponoma zgoreli, ostale štiri pa so ranjene odpeljali v bolnico. O 8 članih posadke ni sledu. Iz Grenobla poročajo, da so angleška letala rušili pri kraju Latour du Pin v departementu Isere. Ena bomba je padla blizu nekega mlina ter je povzročila požar, ki pa so ga naglo ugasili. Rušilne bombe so padle na polje in niso povzročile nobene škode, pač pa mnogo strahu med prebivalstvom.

Hitler narodnosocialističnim voditeljem Osredotočenje vseh sil nemškega naroda

Berlin, 9. febr. Hitler je sprejel v svojem glavnem stanu državne in okrožne voditelje, ki so prišli k njemu po zaključku zborovanja pod predsedstvom šefa strankega tajništva Bornmanna. Pri tej priliki je Hitler naslovil na hierarhe narodno-socialistične stranke nekaj besed, v katerih je med drugim prikazal politični in vojaški položaj ter poudaril, da zahteva resnost sedanega trenutka od nemškega naroda: točno osredotočenje vseh njegovih sil izrazi je končno svoje prepričanje, da bo nemški narod znal kakor vedno odgovoriti na poziv, ki je bil naslovljen nanj.

Berlin, 9. febr. s. Listi komentirajo obisk narodno-socialističnih hierarhov v Hitlerjevem glavnem stanu in poudarjajo pomen tega dogodka, opozarjajoč med drugim zlasti na železno

odločitev nemškega naroda, da stori vse, kar je v njegovi moči, za veliko stvar in popolno zmago, kakor je Hitler zopet enkrat poudaril. Dnevno povelje, ki ga je Hitler dal narodno-socialističnim hierarhom, pripominja »Deutsche Allgemeine Zeitung«, se bo razširilo po vseh žilah strankine organizacije in bo izvršeno stodočnostno. List »Börsenzeitung« poudarja, da narodno-socialistična stranka prav sedaj najbolj vidno nastopa v imenu vsega nemškega naroda, ki je do kraja zaposlen s totalno mobilizacijo vojnih sil. »Völkischer Beobachter« primerja pogoje, ki so dovedli do zmagslavja narodno-socialistični pokret leta 1933, z uredničenjem ogromnega delovnega načrta, k naj zagotovi končno zmago proti vsem sovražnikom Evrope.

Kriza južnoameriških držav

Monakovo, 8. febr. s. Ob obletnici konference v Rio de Janeiro, ko so vse države Južne Amerike razen Argentine in Čilea prekinile pod silovitim pritiskom Washingtona diplomatske odnose s silam trojnega pakta, objavlja posebni dopisnik lista »Münchener Neuste Nachrichten« v Argentini bilanco prvih 12 preteklih mesecev, pr'pomn'ajoč, da bilanca nikakor ne ustreza velikim nadam in zagotovilom Washingtona s ameriškim državam Južne Amerike. Po omenitvi težkoč, s katerimi se bori Urugvaj, ki ima pri komaj 2 milijonih prebivalcev 100.000 brezposelnih, opozarja pisec zlasti na ogromne transportne težkoče v Braziliji, kjer morajo prideke »fazendasov«, oddaljenih 40 do 50 km od najbližje železniške postaje zaradi pomanjkanja goriva prevažati z vozniki na volovskih vprego, ki so seveda mnogo počasnejši kakor motorna vozila. Vse to povzroča velik nered v oskrbovanju velikih obljubenih središč. Vse nade v orolovodno kavevka so se razpršile v letu 1942 v žetev borih 23 milijonov ton, od katerih je ostalo 13.000 Braziliji za kritje državnih potreb.

Odstranitev italijanskih in nemških veščakov iz tovarov in podjetij je hudo zadela brazilsko gospodarstvo. Na enake težkoče namerajo v Paragvaj in Boliviji, če m se bo Čile kmalu zavedel kakšno zmožo je storil ko je pustil na ameriški oritiki Argentina vzdržuje odločno svojo politiko nevtralnosti in kljub naravnim neveselostim se gospodarsko življenje v državi razvija naprej brez večjih ovir.

Argentinske ladje vozijo po morjih, zaščitene z zastavo nevtralnosti ter oskrbujejo državo z večino potrebnih proizvodov. Petrolejska proizvodnja stalno narašča ter jamči za notranje prevoze. Prav tako je z industrijskim udejstvom v Argentini, kjer je brezposelnost znatno zmanjšana. Za vse to se je zahvaliti daljnovidni politiki predsednika Castilla in odgovornim krogom v državi. Zeleti je, da se bo ta politika nespremenljivo nadaljevala tudi po jesenskih volitvah.

Latentna politična kriza v Iranu

Carigrad, 8. febr. s. Latentno politično krizo v Iranu je priprlali po mnenju dobro obveščenih perzijskih krogov naraščajoči opoziciji proti predsedniku ministrskega sveta Saltanu, ki se je razkrinal kot lutka angleške politike. Večina ministrov, ki je odstopila, obdoljuje Saltana, da stremi pod pretezo življenjskih gospodarskih potreb države po popolni diktaturi, da bi Iran zapeljal v vojno. Ta nevarnost se vedno bolj širi tudi med prebivalstvom, ki ni naklonjeno Saltanu.

Turški ukrepi proti davčnim utajevalcem

Ankara, 8. febr. Listi poročajo, da bo odšel v Akle drugi lask obsojenec na obvezno delo, ki niso plačali davka na premoženje. Obsojenci iz prvega vlaka kidajo sneg na cestah.

V „Jutru“ je začel izhajati izviren slovenski roman

France Novšak: NEMIR SRCA

Ta roman nadarjenega mladega pisatelja, ki je naš literarni javnosti že dobro znan, obravnava življenje in razvoj slovenskega študenta in naše dolenske vasi pred 40, 50 leti. Brez dvoma bo zbudil zanimanje in priznanje naših čitateljev, ki jih še posebej opozarjamo nanj.

Neizčrpne sile nemškega naroda Nemški tisk o splošnem vojaškem položaju

Berlin, 7. febr. Nemški opazovalci, ki z največjim zanimanjem zasledujejo razvoj dogodkov na vzhodu, ne izgubljajo iz vida izgledov borbe proti zavezniškim silam. Vendar pa poudarjajo, da razvoj dogodkov na vzhodnem bojišču nikakor ne sme zapeljati javnosti, da bi pozabila na pozitivne elemente, ki jih kaže vojni položaj v svoji celoti.

Vsi berlinski listi opozarjajo v zvezi s tem na napore, ki jih doprinaša vsa država in ki bodo vodili do uspeha. Če jih bo podpirala neporušna vera. Prav to neomajno zaupanje, ki je vir neizčrpnih energij nemškega naroda, zbujajo strah sovražnikov, ki se prav zaradi tega tako trudijo, da bi v tem trenutku zrahljali moralno nemškega naroda. Zato bi pomnilo, piše na primer »Börsenzeitung«, ustreči Churchill in Roosevelt, ki sta naša smrtna sovražnika nič manj kakor Stalin, ako bi izgube in težave na vzhodu motile pravo sodo o splošnem položaju.

List pripominja nadalje, da Nemci ne smejo izgubiti smisla za razmerja tudi glede onega, kar se je zgodilo na vzhodu. Na vse zadnje smo izgubili le Stalingrad, ne pa Vratslave ali Königsberga; borimo se ob Doncu in ne ob Dunavu. Navzlic vsem njihovim uspehom boljševikom le ni uspelo uresničiti svojih strateških načrtov, kakor na primer zrušenja vzhodnega bojišča. In, če smo izgubili ozemlje, to še ne pomeni, da smo zaradi tega izgubili oporišča za velik protinapad, ki se pripravlja z največjo energijo.

Rdeča vojska se obupno trudi, da bi ustvarila položaj, ki naj nam pri prihodnje poloteje prepreči, da bi zopet zavzeli, kar smo morali sedaj zapustiti. Stalin se ni odločil za tako veliko, a tudi tako krvavo ofenzivo zaradi poudarja ali verovanja v zmago, temveč samo zaradi brezpogojne potrebe, da se izogne katastrofi.

V tem smislu moramo presojati dogodke na vzhodu in iz njih izhajajoče spremembe. Ne da bi si delali utvare glede resnosti borbe in sovražne moči, lahko že sedaj proglasimo z vsoto gotovosti: »Vrnili se bomo!«. In ko se bodo naše divizije vrnile, bodo naletele na sovražnika, ki je že doslej obrabljal svoje rezerve, medtem ko jih mi komaj sedaj mobiliziramo.

Podajajoč nato pregled položaja nasproti Veliki Britaniji, trdi list, da je treba pričakovati naraščajoče uspehe v podmorniški vojni na oceanih, uspehe, ki bodo prisilili Zedinjene države, da bodo ustavile svoje dobave Rusiji in Angliji. Prav zaradi tega se sedaj te države prisiljene podvzeti nadčloveške napore in po-

staviti vse na eno samo karto. Predvsem je Angležem dobro znano, da pomeni vsak dan, ki mine, razpadanje njihov imperija in vedno nove izgube političnih in gospodarskih postojank.

Prav pred nekaj dnevi je priznal list »Scotsman«, da bo Velika Britanija umrla od lakote, ako ne bo v najkrajšem času odstranjena podmorniška nevarnost. Edini izhod po mnenju lista bi bil v tem, da se takoj ustavi ameriške dobave Rusiji in Angliji, toda ta lek je hujši od zla, kajti Angleži prav dobro vedo, da bi ne mogli dolgo preživeti ruskega zloma. Tako so nasprotniki zašli na slepo cesto in je ta dramatični položaj jasno viden za vsakogar.

»Börsenzeitung« kaže optimizem tudi glede Zedinjenih držav in sicer iz naslednjih razlogov. Ker se Zedinjene države nanašajo na svoje neizčrpne rezerve, so trdno prepričane, da bo naraščajoče večanje njihove vojne moči naposled strlo sile Osi, medtem ko bo podmorniška nevarnost postopno odstranjena že zaradi tega, ker Zedinjene države že danes zgradi nad milijon ton ladjev na mesec. Ako bi bilo to resnično, bi ne mogli razumeti, zakaj se nasprotnikom tako mudi in zakaj hočejo likvidirati Osi čim prej.

Resnica je, da v Ameriki vedno bolj čuti izgube v vzhodni Aziji in sicer tako na področju proizvodnje kakor na področju prehrane. Kar prihaja iz južne Amerike ali severne Afrike, ne zadošča več niti za izpolnitev vrzeli. Nedvomno sicer Zedinjene države tudi vzlic temu razpolagajo z izrednimi sposobnostmi in dosežajo lahko na področju vojne proizvodnje presenetljive storitve, toda nikakor ne morejo več na široko razpiti svojih lastnih zvezniškov, ko so same v pomankanju. Razen tega je brez vsakega pomena zbiranje velikih količin gradiva, ko pa ni možnosti, da bi se odposlal preko oceana več kot neznaten odstotek.

Prav tako je brez pomena graditi v seriji tipa ladij, ki jih Američani sami označujejo za »plavajoče krste« ali se same razleže, brez nastopa podmornice, kakor se je na primer zgodilo z znamenito 16.000-tonsko petrolejsko ladjo, zgrajeno v ladjedelnicah Kaiser.

Po Casablanci govori Roosevelt še nadalje o strašnih operacijskih načrtih proti silam Osi, piše list, toda ti načrti ne vplivajo na nas tem manj, ker so — kakor »ovjetska ofenziva« — samo posledica stiske. Sovražna koalicija je prisiljena delati, ker ve, da čas izčrpuje njene sile. (Il Piccolo.)

V borbi proti boljševizaciji Evrope Churchillove spletke so začele vzbujati tudi v angleški javnosti pomisleke

Berlin, 9. febr. V svojih komentarjih o položaju na vzhodnem bojišču opozarjajo nemški opazovalci med drugim zlasti na vtis, ki ga je neupravičeno moč ideje vojske napravila na Anglež. Najnovejši propagandni pojavi in izjave politikov onkraj Rokavskega preliva kažejo, da začenja angleška javnost skrbeti možnost, da bi zmagovalni boljševizem zavladal v Evropi, ker bi to pomenilo uresničenje ene likvidacije britanskega vpliva na evropski celinji, ki bi za Anglijo pomenila, da je izgubila vojno v Evropi, in kar je še hujše, da jo je premagal lastni zaveznik.

Vodilni krogi se boje, da bi ta pesimizem mogel zapeljati narod v negotovost tako glede ciljev vojne kakor glede vojnega napora države. Zato angleška propaganda ne vztraja samo pri poudarjanju, da boljševizem nevarnosti za Evropo ni (Lord Beaverbrook je že pred dnevi izrazil svoje veselje nad možnostjo, da so sovjetizirane Evrope je po mnenju Berlina bolj eksponent ameriške kakor britanske politike), temveč skuša prikazati vsa stvar kot zahrbtno nemško kretanje, ki naj bi Anglijo ločila od Sovjetske zveze. V tem smislu moramo razumeti izjave, ki jih je podal nek angleški odposlanec v Moskvi tik pred svojo vrnitvijo v sovjetsko prestolnico, ko je trdil, da so vse te govornice le narodno-socialistične utvare in strašila, ki naj bi Anglež točila od »sovjetskih prijateljev«.

To utemeljevanje pa je preveč gorostasno, da bi bilo vredno zavračati ga za doseg svojih zmag se namreč Nemčija zanaša izključno na svoje moči in na sil svojih zavezniškov in prijateljev. Špekulacija z morebitnimi nesoglasji med nasprotniki ni nikdar prihajala zanj v poštev.

Nemčija prav dobro ve, da se bodo Anglež, Američani in Rusi nujno razumeli vse dotlej, dokler bo trajala vojna. Ako pa bi se v primeru sovražne zmage zgodilo, kar je napovedala neka londonska revija, da bi namreč bil konflikt med Anglosasi in boljševiki neizbežen, Nemčija prav dobro ve, da bi se to moglo zgoditi šele, ko bi bile sile Osi v položaju, da bi ne bile mogle zase izveličati nobene koristi več.

Zanimanje, s katerim zasledujejo v Berlinu politične odmeve dramatičnih razvojov vojne na vzhodnem bojišču, sloni izključno na neovrgljivih ugotovitvah dejstev, ki jih je mogoče takole povzeti: Odkar je jasno, da je Sovjetska zveza neprimerno bolj močna, kakor so vsi, tudi Anglež, domnevali, in odkar je nevarnost preboja vzhodnega bojišča pokazala, da se borba med Evropo in boljševizmom še ni odločila, so v splošnem vojnem položaju nastopili novi elementi, ki vplivajo na politična pričakovanja nasprotnikov in se ovržajo potem v njihovih strateških načrtih.

»Frankfurter Zeitung« podaja v tem pogledu zelo natančno sliko. Dokler sta namreč

bili Anglija in Rusija v veliki nevarnosti da podležeta, je bil konflikt njihovih interesov, ki ju loči, ptišnjen v stran, danes pa se za Anglijo že kaže na obzorju vprašanje, kaj bi morala storiti, ako bi Sovjetska zveza dosegla večje uspehe, kakor so se doslej zdeli mogoči.

Anglija je torej špekulirala z močjo nemške vojske. Bila je prepričana, da bo nemška vojska potisnila sovjetske sile daleč proč od Evrope. Seveda je pri tem obnem računala da bo to imelo za posledico odločilno slabitev nemške vojne sposobnosti kar naj bi Anglosasom prej ali slej omogočilo vdor na evropsko celino. Ko pa so se nemške armade v verigi zmag polastile tako ogromnega ozemlja na vzhodu in se pomaknile tudi že proti Kavkazu so bili Anglež osupnjeni kajti spoznali so, da so se zrušile vse njihove špekulacije.

Churchill je tedaj naglo tekel v Moskvo da bi vzpodbudil Stalina, angleškemu narodu pa, ki se je že začel bati sovjetske kanitacije, je zagotovil ob svojem povratku da je sovjetski zaveznik trdno odločen nadaljevati borbo z vsemi svojimi silami. Ako bi se Churchill, kakor so na to pred kratkim namigovali angleški listi, podal v Moskvo sedaj, bi ne odšel tja zato, ker bi smatral kakor vred letom dni, da je sovjetski zaveznik prisiljen, temveč zato, ker bi menil, da je preveč močan. Medtem ko se Nemčija s svojimi zavezniki trudi na vse načine da bi rešila Evropo pred boljševiško nevarnostjo in da bi preprečila, da bi jo Anglosasi pri izvrševanju tega odločilnega poslanstva napadli za hrbtno, se zdi na drugi strani, kakor da se Anglež vprašujejo, ali se z zvezo z boljševiki morda ne niso spustili v preveč nevarno igro. Mogoče je, da Američanov Rooseveltova tupa prav nič ne briga, ali postanejo Dardanele in Balkan sovjetske ne moremo si pa misliti, da bi bil Churchill pripravljen odstopiti Rusom tudi te postojanke, ki so tako tradicionalnega pomena za britansko politiko. Zato se ne zdi izključeno, da so se v Casablanci, ako so sklenili vdreti v južno-vzhodno Evropo, odločili za načrt, ki naj bi ji omogočil ubiti dve muhi naenkrat: zadržati Osi in istočasno prehiteti sovjetske razširjalne težnje. V to zvezo je vsakekar mogoče spraviti nujno potrebo razgovora s predsednikom turške republike, ki nedvomno diši po novem tonu v angleško-ruskih odnosih, ne zdi se pa, da bi Churchill njegovo poslanstvo uspelo, sicer pa bi izvedba takih operacij samo razkaklala sovjetske oblasti.

Kadar prodaja ali kupuješ — preglej »Jutrove« male oglase!

Fašistična Befana v Zagrebu

Zagreb, 9. febr. s. Ob navzočnosti ministrice Casertana in drugih zaupnikov italijanskih oblasti je bila v Italijanskem domu fašistična Befana, ki jo je organiziralo poveljništvo GILA. Otrokom italijanske zajednice ter hrvatskim učencem italijanske šole v Zagrebu ter našim vojakom so razdelili mnogo darov. Prireditelj je poelica v ozračju gorečega navdušenja ob vzklikanju Italiji in Duceju.

Iz Hrvatske

Izročitev sive knjige dunajskim novinarjem. Generalni konzul NDH na Dunaju dr. Karčić je v prostorih konzulata sprejel inozemske novinarje in jim ob tej priliki predal Sivo knjigo hrvatskega zunanjega ministrstva, ki obravnava uničevalno delo sovraniškov samostojne Hrvatske.

Promocije. Dne 30. januarja so bili na zagrebškem vseučilišču promovirani za doktorje medicine med drugimi: Bogdan Malinger, Ivan Pučnik, Ivo Rupena in Bogomir Vodnik.

Sprejem zastopnikov tiska v Zagrebu. Minister za ljudsko kulturo dr. Starčević je ob navzočnosti zunanjega ministra dr. Lorkovića, diplomatskega zbora in višjih častnikov nemške, italijanske in hrvatske vojske sprejel zastopnike časopisja. V svojem nagovoru je minister Starčević obravnaval dogodke na vzhodni fronti, posebno pa borbo pri Stalingradu, kjer so skupno prelivali kri evropski narodi. Stalingraskim junakom so izkazali čast z enominutnim molkom. Nato je povzel besedo generalni poročnik Glaise v. Horstenau in poudaril, da je Nemčija svoj vojni potencial tako stopnjevala, da so slabi trenutki borbe, v katerih središču stoji Stalingrad, že premagani.

Zaslišna bolnišnica v Zagrebu. Mestni odbor hrvatskega Rdečega križa v Zagrebu je storil potrebne korake, da otvori še eno bolnišnico, ki bo služila za sprejem ranjencev. Mestni župan dr. Ivan Werner je dal Rdečemu križu na razpolago šolske prostore v Krajiški ulici. Odbor se trudi zdaj z nabavo postelj in bolniške opreme.

Dve državi ortopedski delavnici. Na področju Nezavisne države Hrvatske sta dve državi ortopedski delavnici. Ena je v Zagrebu, druga pa v Trebinju. Slednja se bo te dni preselila v Sarajevo. Delavnica v Zagrebu bo delala za potrebe vojnih invalidov s področja Hrvatske in Slavonije s Hrvatskim Primorjem delavnica v Sarajevu pa za potrebe invalidov z ostalega državnega področja.

Iz Srbije

Upokojitev vseučiliških profesorjev in docenatov. Predsednik vlade je na predlog ministra prosvete upokojil 34 profesorjev in docenatov beogradskega vseučilišča in sicer 9 na pravni, 13 na filozofski, 6 na bogoslovni, 5 na tehniški in 1 na poljedeljski fakulteti.

Upokojeni ravnatelj Osrednjega higijenskog zavoda v Beogradu. Predsednik vlade je na predlog ministra za socialne politike upokojil ravnatelja Osrednjega higijenskog zavoda v Beogradu dr. Bogoljuba Konstantinov ča.

Državni proračun Srbije v l. 1943. Minister za finance dr. Gjorgjević je predložil vladi v odobrenje državni proračun za l. 1943. Proračun izkazuje 8.480 mil. nov. dinarjev zdatkov, in sicer za državno upravo 5.480.255.700 din., za samostojne drž. ustanove 2.999.534.300 din. V primeri s proračunom za l. 1942 so izdatki povečani za 3.480 milijona din. Dohodki »zksuzje« proračun od državne uprave 4.269.368.777 dinarjev, od samostojnih drž. ustanov 4.210.631.343 din.

Smrt odličnega rentgenol. ga. Konec decembra so pokopali v Beogradu uglednega rentgenologa zdravničar dr. Savo Jankov. ča. Umrli je po 22 letih poklicnega dela v Beogradu kot žrtve svojega poklica.

Kipar Simeon Roksandić umrl. V Beogradu je 13. januarja umrl v 69. letu starosti znan i kipar Simeon Roksandić, rodom iz Hrv. Banje. Po začasnih študijah v Glini je absolvirao umetniško-obrtno šolo v Budimpešti in akademijo umetnosti v Monakovu. L. 1897 je bil postavljen za učitelja risanja najprej v Užicu, nato v Kragujevcu od l. 1907 pa je na umetniško-obrtni šoli v Beogradu predaval o kiparstvu. Na različnih razstavah, tudi v inozemstvu (Rim in London) je dosegel lepe uspehe. Najbolj znano njegovo delo »Ribič« stoji od l. 1906 na Kalemegdanu.

Srbski vojni ujetniki na povratku. V prvi polovici januarja so prispele v Beograd trije specialni vlaki s srbskimi vojnimi ujetniki iz Nemčije; večina ma so bolni. S prvim vlakom jih je prispelo okrog 500, z drugim 403 (med njimi 17 častnikov) s tretjim pa 523 (70 častnikov ter 453 podčastnikov in vojakov). Nekateri so bili poslani na svoje domove, več na pa jih je ostala v vojni bolnišnici.

Potresi v Srbiji. Beogradska sejmološki zavod je 19. decembra ob 21.53 zabeležil kratak, a precej močan potres 275 km južno od Beograda. Potres so čutili v Nišu in Leskovcu. Dne 29. decembra ob 4.41 so bili zopet zaznamovani po 4 sek. trajajoči potresni sunki skozi 19 min., kojih epicenter je bil 650 km južno od Beograda.

Steklarna v Arandjelovu je pričela z delom. Dne 18. decembra je pričela z delom nova steklarna v Arandjelovu, last Jovana Stefanovića. Zaenkrat izdeluje samo litrske in politrske steklenice. Polna kapaciteta tovarne znaša okrog 5000 steklenic dnevno. Za prvi čas je zaposlenih v tovarni okrog 50 delavcev.

NAROCITE SE
NA ROMANE

DOBRE KNJIGE

Gospodarstvo

Ustanovitev italijansko-nemške petrolejske družbe. Včeraj smo poročali, da je bila z udeležbo Madžarsko-italijanske banke v Budimpešti in italijanske petrolejske družbe AGIP ustanovljena Pomurska petrolejska d. d., in sicer zaradi prevzema interesov Meljurske petrolejske d. d. v Zagrebu na področju Madžarske (v Medjimurju). Sedaj poročajo iz Budimpešte, da je bila kmalu zatem ustanovljena še Italijansko-nemška pomurska industrija mineralnega olja s sedežem v Budimpešti (glavnica 2.2 milijona pengov). Ta družba bo prevzela izvrševanje koncesij h pravici, ki izhajajo iz koncesijske pogodbe, ki je že sklenjena med madžarsko iržavo in Pomursko petrolejsko d. d. glede izkoriščanja ležišč mineralnega olja v Medjimurju. Pri novoustanovljeni italijansko-nemški družbi je udeležen nemški konzorcijski Winterhall preko Madžarske nemške petrolejske družbe »Manat« v Budimpešti s 60% in italijanska petrolejska družba Agip v Rimu (Acicenda Generale Italiana Petroli) s 40%. V upravi nove družbe so trije zastopniki nemške skupine in trije zastopniki italijanske skupine.

Nov italijansko-bolgarski gospodarski sporazum. Bolgarsko finančno ministrstvo je odposlalo v Italijo delegacijo zaradi končne sklenitve posebnega gospodarskega sporazuma, ki predvideva med drugim dobavo 60 milijonov škateljc vžgalic za potrebo Bolgarije.

Institut za gojitvev oljk. V Rimu je bil ustanovljen institut za gojitvev oljk na področju Sredozemskega morja. Naloga instituta je, da z znanstvene in tehnične strani proučuje vprašanja, ki so v zvezi z gojitvijo oljk v vseh sredozemskih deželah in stopiti v stik z ustrežajočimi ustanovami drugih dežel. Za predsednika instituta je bil postavljen nacionalni svetnik grof Pavonelli.

Povečana trgovinska izmenjava Španije z Italijo. Iz uradnih španskih podatkov je razvidno, da se je lani povečala trgovinska izmenjava Španije z Nemčijo in Italijo, medtem ko je nazadovaj promet z Anglijo in Zedinjenimi državami. Španski uvoz iz Nemčije se je povzpel na 47.8 milijona pezeta (prejšnje leto 17.8), uvoz iz Italije pa na 11.1 milijona pezeta (9.4), medtem ko se je zmanjšal uvoz iz Anglije na 17.1 (8.1) in iz Zedinjenih držav na 13.0 (15.1) milijona pezeta. Uvoz iz Argentine je popustil na 35.0 (41.5) milijona pezeta. Pri španskem izvozu je Nemčija nadalje na prvem mestu in je Španija zvozila v Nemčijo za 73.7 milijona pezeta (92.2). Izvoz v Italijo je znašal 25.3 milijona pezeta (18.6). Povečal se je tudi izvoz v Francijo na 26.2 milijona pezeta (8.8), medtem ko je izvoz v Zedinjene države nazadovaj na 14.1 (24.2) milijona pezeta.

Ureditev zasebne gradbene delavnosti v Nemčiji. Kakor je znano, obstoja v Nemčiji že od 16. februarja 1940 splošna gradbena prepoved, ki predvideva le izjeme za nujno potrebne gradnje. Po novi odredbi generalnega pooblaščenca za gradbeno stroko, ki je stopila v veljavo 1. t. m., so b'li predpisi, ki se nanašajo na gradbeno prepoved, deloma spremenjeni, zlasti v pogledu pospešenja postopka za izjemno gradbeno dovoljenje. Odslej je postopanje za gradbeno policijsko dovoljenje in za dovolitev izjeme od splošne prepovedi združeno. Gradbena policijska oblast lahko izdaja dovoljenje za manjše gradnje do 5000 mark, kolikor se pri tem ne uporablja gradbeni material, čigar potrošnja je omejena, in kolikor je rešeno vprašanje delovnih moči. V ostalih primerih dostavi gradbena policijska oblast predlog pristojnemu pooblaščenču državnega ministrstva za vojno proizvodnjo. Ta postopek je predviden tudi za vsa nujno potrebna obnovitvena dela in tudi za dela, ki so potrebna, da se nujno popravi škoda, nastala pri letalskih napadih.

Preosnova nemške industrije zdravil. Nemška farmacevtska industrija je zavzemala pred sedanjo vojno v svetovni trgovini vodilno vlogo, saj je oskrbovala eno tretjino svetovnega trga in je znašala vrednost izvoza v inozemstvo preko 120 milijonov mark. Ta industrija ima zaradi tega znatne kapacitetne rezerve, in lahko sedaj v celoti oskrbuje potrebo vojske in civilnega prebivalstva ter ostalih evropskih držav. V zadnjem času so izvedli potrebno racionalizacijo tud v tej stroki. Farmaceutvska podjetja v Nemčiji so prej izdelovala okrog 50.000 zdravilnih specialitet, od katerih pa so v večjem obsegu uporabljali le 20.000. To raznolikost zdravil v vojni ni bilo mogoče obdržati, zato je bilo število specialitet, ki se izdelujejo, omejeno, in sicer v sodelovanju med zdravstveno oblastjo in nemško državno organizacijo za kemijo. Zdravila, ki se nadalje izdelujejo, so izbrala zdravstvena oblastva, pri čemer je s stališča razpoložljivih surovin sodelovala državna organizacija za kemijo. Ta preosnova je že docela izvršena in je pokazala vidne uspehe, saj je omogočila, da se je navzile vojnimi težkočam prodaja zdravil od izbruha vojne podvojila. Dirigiranje potrošnje se vrši deloma pri proizvajalcu, deloma pri grozistih, za določene proizvode pa pri potrošniku samem. Tako se prodaja na primer »insulin« le na odrezke posebne izkaznice, ki jo daje bolniki, ki trpe zaradi sladkorne bolezni. Pri mnogih zdravilih je zabrisana meja med zdravilom, okrepčilom in lagodilom. Potrošnja takih zdravil je sedaj omejena na področje, kjer služijo izključno kot zdravilo. Izdani so bili tudi ukrepi proti razvadi zauživanja tablet.

Prepoved prodaje luksuznih predmetov v Bolgariji. Bolgarsko finančno ministrstvo je s takojšnjo veljavnostjo v vsej deželi prepovedalo prodajo luksuznih predmetov, med katere spadajo preproge, il-molej, luksuzni dežniki, potovalne in lovske potrebščine iz tekstilnega blaga, razni predmeti iz usnja in gumija, okrasni predmeti, ure in razni optični predmeti. Vse trvdke morejo takoj prijaviti zaloge tega blaga.

Iz gorenjskega zadružnega registra. Vpisana je bila Mlekarska zadruža Kranj, ki je zaenkrat pod komisarščinim vodstvom. Posle komisarja vodi Anton Scheitler, mle-karski strokovnjak. Nadalje je bila vpisana Posojilnica v Smartnu pri Litiji (načelnik Ernst Kren, odborniki: Ivan Hostnik, Alojz Stermann, Ivan Maček in inž. Leo Gusel). Končno je bila vpisana Posojilnica

v Kranju načelnik Fran Gorjanc, industri-jec v Kranju, odborniki: Ciril Mohor, Andrej Ogrizek, Fran Ahačič in Bartolomej Piller).

Madžarsko-turški trgovinski sporazum. Te dni je bil sklenjen med Madžarsko in Turčijo trgovinski sporazum, ki predvideva, da bo Turčija dobavila Madžarski olj-na semena, surove kože, volno, bombaž, opij, azbest, suha čreva in posušeno sadje, Madžarska pa bo dobavila Turčiji plošče iz vezanega lesa, žebelje za čevlje, vrvice iz konoplje, papir, nekatere tkanine, porcelan, kaolin, kovinske predmete, elektroteh-nični material, števce za plin, elektriko in vodo, telefone, električne motorje, kmetijske stroje, barve, kemikalije in zdravila.

Državni zakladni boni kot plačilno sredstvo v Bolgariji. Bolgarska vlada je lani v februarju izdala dve emisiji za-kladnih bonov. Da bi se plaširanje teh bonov olajšalo, je bilo med finančnim ministrstvom in gospodarskimi organizaci-jami dogovorjeno, da se v bodoče lahko vsaka vsota preko 200.000 levov do polo-vice izplača v zakladnih bonih. S temi boni se lahko plačujejo hranilne vloge dav-ki, kirilinska dobroimetja, nakazila, tako da sedaj ti zakladni boni deloma nadome-šajo bankovce v prometu.

Pred novimi omejitvami potrošnje premoga v Švici. Švica je glede oskrbe s premogom z malimi izjemami navezana na uvoz Premog uvažja sedaj v vojni sko-raj izključno iz Nemčije. Nedavno so bila med Švico in Nemčijo nova trgovinska po-gajanja, ki pa še niso dovedla do sporaz-uma in je zaradi tega nastopilo brezpogod-beno stanje. Na zasedanju predstavnikov kmetične industrije v Baslu je šef sekcije za energijo in toploto v Bernu opozoril na nezaodotno oskrbo Švice s premogom in na možnost nadaljnjih omejitev v potrošnji premoga (civilna potrošnja premoga je že skršena na eno četrtino normalne potroš-nje). Po podatkih, ki so bili izmešeni na baselskem zasedanju je znašal švicaški uvoz premoga leta 1940, 2.7 milijona ton (normalna uvozna potreba je znašala pred vojno 3.3 milijona ton), v letu 1941. je uvoz padel na 2.2 milijona ton, lani pa na 1.9 milijona ton. Nazadovanje uvoza je delo-ma pripisati vremenskim vplivom v reš-tem prometu in preobremenjenosti nem-skih železnic za vojne svrhe.

Prodaja kovin v Bolgariji pod državnim nadzorstvom

Sofija, 6 febr. s. Vladni odlok uvaža po-višek davkov na prodajo številnih pred-metov, ki znaša 20 do 100 odstotkov. Vla-da je nadalje odredila blokiranje vseh ko-vin in postavila trgovino z njimi pod dr-žavno nadzorstvo. Nakupi in prodaje teh kovin bodo mogoči samo s posebnim do-volenjem, ki ga bo izdajalo od primera do primera trgovinsko ministrstvo. Blokiral-e se niso samo dragocene kovine, vendar pa so na njihovo prodajo uvedli visok davek.

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 10. februarja, ob 17.30: »Deseti brat.« Red Sreda.
Četrtek, 11. februarja, ob 17.30: »Mirando-lina.« Premiera Red Premierski.
Petek, 12. februarja: Zaprt.

Jurčič-Golija: »Deseti brat.« Dramatiza-cija romana v 16 slikah. Osebe: Benjamin — Bratina, graščakinja — Gabrijeličeva, Manica — Levarjeva, Dolef — Lipah, Pl-škov — Peček, Marijan — Verdonik, Mar-tinek Spak — M. Skrbineček, Kvas — Dre-novec, Križvelj — Cesar, Dražar — Raz-tresen, Križvelj: Plut, Pol. Juvanovca, San-cinova, sodnik — Nakert, zdravnik — Ko-šuta, Lektorica — Kraljeva. Režiser: prof. O. Sest, scenograf: inž. E. Franz.

Carlo Goldoni: »Mirandolina«. Komedija v treh dejanjih. Dejanje se godi za časa rokokoja v Firenzi. v Mirandolinini krmi. Osebe: Mirandolina — Danilova, vitez Ri-pafretta — Jan, markiz Forlipopoli — Gre-gorio, grof Albalorita — Verdonik, Hor-tenzija in Dejanira igralni — Gabrijelič-čeva in Vida Juvanovca, Fabrizio, prvi na-takar — Gorineček, Pirro Podgoršek, Santo — Benedičič. Režiser: Jože Kovič, sceno-graf: inž. E. Franz.

OPERA

Sreda, 10. februarja, ob 17.: Traviata. Iz-ven. Gostovanje člana rimske Kraljeve Opere, baritonista Giuseppea Taddeia, Cene od 40 lir navzdol.

Četrtek, 11. februarja, ob 17.: Thals, Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 12. februarja, ob 17.: Zemlja smeh-ljaja. Opereta. Red A.

Sobota, 13. februarja, ob 17.: Seviljski brl-vec. Izven. Gostovanje člana rimske Kraljeve Opere, baritonista Giuseppea Taddeia. Cene od 40 lir navzdol.

Zaradi obolnosti Sonje Ivančičeve je bila potrebna nenadna izprememba opernega repertoarja za bodoče dni. Namesto Seviljskega brivca z gostom Taddeiem, ki je bil napovedan za sredo, bodo peli »Traviato«, v kateri bo gostoval član rimske Kraljeve Opere baritonist Giuseppe Taddei v vlogi očeta Germonta. Violetto bo pela Vidaličeva, Alfreda — Čuden. Ostala zasedba bo običajna. Predstava »Seviljskega brivca« s Taddeiem bo v soboto izven abonmaja. Opozarjamo tudi na spremembo v četrtek in petek.

Vstopnice, kupljene za »Seviljskega briv-ca« (za sredo 10. t. m.) veljajo za »Traviato« za isti dan. Gost Giuseppe Taddei, član rimske Kraljeve Opere, bo pel v »Traviati« partijo očeta Germonta.

Uprava Državnega gledališča sporoča: Predprodaja vstopnic za operne in dramske predstave je vedno v opernem gledališču. Blagajna posluje vsak dan od 10.30 do 12.30 in od 16 do 18. Za predstave za abonma so vstopnice v prodaji vedno dan pred predstavo za predstave izven abon-mana ob nedeljah ali med tednom pa 2 dni pred predstavo. V Drami posluje blagajna samo pol ure pred pričetkom vsake pred-stave in nima predprodaje.

KULTURNI PREGLED

Koncert

čelista Antona Janigra

V naši koncertni kroniki so solistični nastopi čelistov redki pojav, ki si mora šele pridobiti občinstvo. Zato temu se je pokazalo za koncert čeliste Ant. Janigra v p. nedeljek v veliki filharmonični dvorani razveseljivo zanimanje. Glasbeni Matca je s prireditvijo tega koncerta predstavila našemu občinstvu mladega virtuozu, ki zasluži kot umetnik vsjo pozornost. Velik aplavz, ki ga je bil deležen po vsaki točki zvečanega sporeda in posebej se ob koncu prireditve, je preko vseh konvencionalnosti zgornjo pričeval o tem, da je čelist Janigro do kraja prepričan in s svojo zrelo umetnostjo navdušil ljubljansko občinstvo.

Spored, ki ga je izvajal umetnik iz Zagreba na ponedeljskem koncertu, se je nekoliko razločeval od napovedanega. Izstopale so v. e. kraje točke drugega dela (Brero, Ravel, Nin, Chopin, D. n. c.), to pa zaradi s. partiturne. Namesto teh točk je igral Janigro Bachovo sonato za čelo v treh stavkih poleg Nordinjevega Adaga, Guerrinjevega Allegra, Locatellijeve Sonate in Haydnovega Koncerta v d. duru. Tako podanemu sporedu so v. m. pri glasovni značaj trje skladatelj: Bach, Locatelli in Haydn. Te tri sonatne skladbe se stilo mečno razločujoče, zato je virtuoz tem bolj pokazal svoje kvalitete, saj je stavil n. pr. arhitektsko strogo, v vsakem oziru zahtevni Bachove drugega zahteve kakor n. pr. Haydn s svojo ljubeznivostjo, jasno in vseskozi lirsko muziko. Janigro je v vseh teh skladbah pokazal poleg izjemne interpretacije in trdno izsolane tehnike lahkotno v. gran. st. Polni in vendar f. n. niansirani toni njegovega instrumenta so bili znak brezpopornega obvladovanja vseh zvečnih možnosti. Med drugimi je zlasti Haydn pričal o močni čustveni barvi virtuoznega igranja in je zato z njim zagrabil najbolj neposredno in na široko.

Spremljevanje čelista Janigra je prevzel v zadnjem trenutku naš domaći pianist doc. Marijan Lipovšek. Izvršil ga je s tistim polnim umevanjem in umetniško tankočutnostjo, ki odlikuje vse njegove podobne nastope ter je zlasti v Haydnovi skladbi, kjer je pianistični delež dokaj obilen, bistveno prispeval k velikemu uspehu Janigrovega koncerta.

Zagrebiški umetnik je ob dolgotrajnem aplavzu občinstva prejel šopek cvetja s hrvatskim trakom, dar tujakine hrvatske kolonije.

„Planinski Vestnik“
v novem letniku

Izšla je 1.—4. številka glasila Slovenskega planinskega društva „Planinski Vestnik“. Časopis nadaljuje v redakciji dr. Arnošta Brileja tradicije našega alpinizma in njegove literature, ki se je prav pod vplivom tega časopisa in v njegovih, že številnih letnikih lepo razvijala in dobivala uvaževanja vredno visino. Zlasti zmanjšanjem obsega zaradi vojnih razmer skuša PV vztrajati na doseženi vsebinski visini.

Pavel Kunaver probuje v tem zvezku, ki ga začenja Justinova silhueta, dvogovor »Hvala goram«. Daleč so sedaj planine, pravi, a kako drage so nam, kako topla so čustva, ki nam vstajajo ob spominu nanje, kako bogato se nam je izplačal vse trud pri vzpenjanju nanje, kako globoki so bili vtisi, da so se tako silni, tako prečišeni, tako neizmerno prijetni ozranili do danes, lajšajoč nam življenje... Razgovor med prijateljskimi se tiče smisla in lepote planinstva, njegovega etičnega in vzgojnega vpliva, ter se končuje s sklepom: »In po vojni prva pot na gore!« — Tudi ta članek kaže, da je planinstvo obrnilo pri nas svoj že tradicionalni kult.

Slavko Peršič je prispeval daljši članek »Catinaccio in stolpi Vajolet«, v katerem opisuje vzpon na te dolomitске vrhove. Članek je opremljen z dvema fotografijama posnetkoma in z dvema risbama arh. Kopčarja.

A. Budnar-Lipoglavšek pojasnjuje v članku »Krvavoredeča jezera in mlake v planinah« s prirodopisnega stališča pojav, ki je zamikal že marsikatero planinca, a si ga ni znal razložiti. Ta vodna barva, ki jo imenujejo vodni cvet, prihaja od hematokroma, sluznega krvavoredeči lepocnici, kot ščit proti intenzivni visokopoljski svetlobi, ter zopet pričuje o zmiselnosti ureditvi prirode.

Gregor Skalar je prepeval leposlovno izobilkovano, izpovedno-razpoložljivo planinsko črtico »Boleči prividi«.

Iz spisov znamenitega avtorja »Zgodbe o St. Michelu« Axela Mentheja je prevedena prog »Mont Blanc, kralj nad gorami«. V njem opisuje švedski zdravnik, prebivalec Capria in zavzeti prijatelj Italije, na svoj poseben način, ki ga poznamo iz njegovega poglavitnega spisa, vzpon na Mont Blanc Arh. Kopčar je opremil članek s celostransko risbo.

Viktor Pirnat se s člankom »Zibelka Trdinovih bajk in povesti o Gorjancih« prispeval zanimiv donesek k literarni biografiji Janeza Trdine, omenjajoč predvsem njegove stike z graščakom Rudežem in njegov vpliv na postanek Trdinovega najbolj samosvojega in najpomembnejšega prispevka v slovensko pripovedno slovstvo.

Iz literarne zapuščine pesnika Silvina Srdanica — dr. Alojzija Merharja je objavljen prispevek »Zalostna gora pri Preserju«. Pisec opisuje pot k tej romarski cerkvi nieno notranost in prelepi razred, ki se odraža v vrha Zalostne gore na vso široko okolico. — V najbližjo okolico našega mesta pa nas vodi (Westrov) članek »Kredarica« — Šišenski vrh (427 m) — Večna pot, ki kaže, da lahko tudi sprehalalec užije nekaj narave, če si v zobe-nem prostoru izbere to pot, obujajočo s svojimi značilnimi spomini na številna in neoznačena planinska pota.

V Obzorniku je izšel krajši članek o pefidestetični Slovenskega planinskega društva. Viktor Petkovšek je prispeval nekrológ prirodopisnega Ferdinanda Sedlca in Alfonzu Pavlinu, dr. A. Brileja se spominja nekoli novinarja Janeza Gregorina in označuje dr. E. Pajničja ob njegovi sedemdesetletnici.

Goncourtova nagrada

V literarni Franciji je podlitez Goncourtova nagrada vedno neke vrste dogodek, o katerem so zlasti v preteklih časih pisali in govorili največ časa med podelitvijo in še bolj potem, ko je bil

Kronika

* Minister Tiengo je obiskal prostore milanskega fašija. Novoimenovani minister za korporacije Tiengo je obiskal te dni prostore milanskega fašija, kjer je bil sprejet od Zveznega tajnika, podtajnika in drugih fašističnih hierarhov. Minister je položil šopek rož na sakrarij padlih za fašistično revolucijo.

* Bari sedež za državne izpite v kirurški stroki. Minister za ljudsko vzgojo v Rimu je dne 4. februarja izdal odlok, ki določa Kr. univerzo v Bariju kot sedež za izpite, kjer bodo polagali državne skušnje zdravniki iz kirurške stroke.

* Predavanje o italijanskem novinarstvu. Profesor Kr. univerze v Rimu Francesco Fattorello je na povabilo dunajskega novinarskega društva predaval o novinarstvu v politični zgodovini Italije. Prof. Fattorello je strokovnjak v svojem poklicu. V tem svojstvu je obiskal znanstvene zavode za novinarstvo na Dunaju, v Monakovem, v L'pskem in v Berlinu.

* Smrt viteza železnega križa. V bojih na zapadnem Kavkazu je našel smrt stotnik Karel Bock, poveljnik bataljona v nekem grenadirskem polku, odlikovan z viteškim križcem železnega križa.

* Dar fašistov novorjencem. Zveza ženskih fašistev v Rimu je sklenila podariti hčerkam bojevnikov, ki so se narodile istega dne kakor princesa Beatrice, posteljico in opremo za novorojenca.

* Italijanski film o Napoleonu. V Italiji so pravkar dovršili delo za film iz življenja Napoleona I. Naslov filma se bo imenoval »Napoleon na Sv. Heleni«. Film je pripravil član italijanske Akademije Renato Simoni, naslovno vlogo pa igra Ruggero Ruggeri.

* Spominski kamen za padle junake. V nedeljo 7. februarja so v Milanu odkrili spominski kamen predsedniku milanskih fašistev Cancellereu, ki je umrl pred deseti leti. Pozneje bodo postavili še spominski kamen, v katerega bodo vrezana imena padlih fašističnih bojevnikov skupine »Volta-Cozzi«.

* 20 letnica »Popola di Brescia«. Dne 22. januarja letošnjega leta je obhajal »Popolo di Brescia«, prvi list fašistične revolucije v brescijski provinci. 20 letnico svojega obstoja »Popolo di Brescia« koraka še danes na čelu vsega fašističnega tiska v imenovani provinci.

* »Valkira« v gledališču Verdi v Triestu. V Triestu bodo imeli te dni predstavo Wagnerjeve »Valkire«, ki bo v znamenju kulturne sodelovanja med Nemčijo in Italijo. Operno predstavo bo vodil kapelnik Giuseppe del Campo, v glavnih vlogah pa bodo nastopali pevka Maria Benedetti ter Romeo Morisani. Benedetti je po pela vlogo Fricke, Morisani pa vlogo Hundinga. Predstava bo izvojevala. Sodelovala bo tudi madžarska pevka Ela de Nemethy v vlogi Brunhilde, dočim bo Siegmund vloga manheimskega rojakinja Liselotta Thomamüller, članica državnega gledališča v Bremenu, Siegmunda bo pel komorni pevec Horst Wolf, Wotana pa junaki banton Edmond Koch. Nad polovico predstavitev glavni vlog v »Valkiri« bo pela v nemškem jeziku, ostali pa v italijanskem.

* Italijanski invalidi in nemški vojski gostje založba Ricordi v Milanu. Milanska glasbena založba Ricordi je te dni povabila na obed večje število domačih invalidov in pripadnikov nemške vojske. Obed se je udeležil tudi nar. sv. Malusardi, zaupnik milanskega fašija Tonoli, v imenu tvrde Tito Ricordi, za Nemece pa neki oficir. Vsi ti so tudi govorili in poveljevali junška dejanja vojakov ozi na bojiščih. Po obedu so bili invalidi in ostali obdarovani.

* Obedi za milansko prebivalstvo. V Milanu imajo 29 ljudskih obedin, razdeljenih po vsem mestnem ozemlju, kjer prejema dneвно topel obed manj imoviti sloji milanskega prebivalstva. Te dni je obiskal vse te lokale milanski župan senator Galarati Scotti v spremstvu predsednice ženskih fašistev grofice Cigale in drugih funkcionarjev. Komisija je ugotovila, da je hrana v teh obedinah prvostarna. Milanska mestna občina ima tudi obednice za svoje uradništvo, kjer dobivajo uradniško tople hrano v jutranjih, popoldanskih in večernih urah.

* Novi ukrepi za prodajanje tobačnih izdelkov. Generalna direkcija monopolov v Rimu je izdala pristojnim oblastvom nove napotke za prodajo tobačnih izdelkov. V posebnih okrožnicah so bili trafikanti izdvojeni, da je treba z »to tobačnih izdelkov enakomerno porazdeliti na vse dneve prodaje v tednu. V glavnem se bo vršilo prodajanje od 8. do 14. ure. Zvenkrat se niso bile določene dnevne količine prodaje.

znan Goncourtov lavreat Goncourtova akademija šteje samo deset članov in nje res izbrano članstvo ni nič manjša odlika kakor sedež med nesmrtniki v Académie Française.

Nedavno je bila podeljena nagrada za leto 1942. Sredi težko vojnege časa, ob prilagajanju Francozov novemu stanju stvari, je še vedno dovolj zanimanja za take literarne pojave. Zato so listi za nekaj časa ugibali, katero izmed novih del bodo Goncourtovi akademiki odlikovali s svojo nagrado.

Akademija šteje sedaj samo devet članov; eno mesto je nezasedeno. Zbralo se jih je vseh devet pri skromni južini, ki je nadomestila nekoč opulentne obede akademikov, o katerih ni treba dvomiti, da so dojemljivi tudi za gastronomične užitke. Nato se je začelo glasovanje. Sedem glasov je bilo oddanih za Marca Bernarda z njegovo knjigo »Pareils à des enfants«, po 1 glas pa za knjigi: Germaine Baumont, »Du coté d'ou viendra le jour« in Rebata, »Les Décombres«. Zmagovalec je bil potemtakem malo znani Marc Bernard.

Novi Goncourtov lavreat biva v zelo siromašnih razmerah v Nimesu. Je, kakor toliko drugi današnji pisatelji, »self-mademan«. Rodil se je leta 1900. in se je bil moral od 13. leta sam preživljati. Izučil se je slaščičarstva, bil pa je pozneje zaposlen kot delavec pri različnem delu, nastavljen na železnici kot razkladač in rokodelce, hotel pa se je tudi posvetiti igralstvu in je v Marseille obiskoval tečaj na konservatoriju. Spoznal je dobrotarja tudi gorje brezposelnosti. O svojem izobraževanju je dejal: »Nedvomno sem si bil moral sam pridobiti potrebno kulturo, prebiti v javnih knjižnicah čas, kar mi ga je ostalo po delu v delavnicah ter si

je, po potrebi pa bodo oblasti posegle tudi po tem ukrepu.

* Nagrade za peko dobrega kruha. V Milanu so pokrenili akcijo za peko čim boljšega kruha. Razpisali so natečaj, ki predvideva več nagrad za najboljše kruh. Nagrade v znesku 10.000 lir, 6000 lir, 4000 lir, 3000 lir in 2000 lir bodo z odgovarjajočimi diplomami podeljene tistim pekovski tvečkam, ki bodo z vzorci dokazale, da peko kruh iz najboljše močne mešanice. Nagrad ne bodo deležna samo pekovska podjetja, ampak tudi pekovski pomočniki. Tudi zanje je predvidenih pet nagrad, in sicer v znesku 10.000, 6000, 4000, 3000 in 2000 lir. V mnogih italijanskih mestih, na primer v Firenzi in v Bergamu imajo posebne komisije, ki stalno preizkušajo kvaliteto kruha ter bedijo s svojimi ukrepi nad zdravjem prebivalstva.

* Dve mladenki v plamenih. Pri lekarni Federighi v Benetkah je nastal te dni požar, ki je dve uri vznemirjal sosesčino. Dve mladenki, 20-letna Elena Minetto in 15-letna Anita Tentazzo sta nesli v lekarno posodo s 301 neke tekočine. Posoda jima je padla iz rok, tekočina se je razlila po tleh, kmalu nato pa je nastala eksplozija zaradi plina. Ogenj je objel obe dekleti, ki sta začeli v paničnem strahu klicati na pomoč. Plameni so zajeli ves lekarniški laboratorij ter so v njem povzročili velikansko škodo. Mladenki sta dobili hude opekline ter so ju morali odpeljati v bolnišnico.

* Smrt v avtomobilski garaži. V Milanu je zatekla nenadna smrt 44-letnega Maria Montija, šoferja pri tvrdki Job. Monti je pripravil gazogen, s katerim je hotel pograt avtomobil. Pri zgoznavanju oglja pa so nastali strupeni plini, zaradi katerih se je mož zadušil. Ko so ga našli, je bilo njegovo stanje že popolnoma brezupno.

* Zlatnik v stari skrini. 24-letna Angiolina Adami iz Vianija pri Mantovi je imela že del časa v svojem stanovanju skrinjo, ki je stala v kotu, odkar je pomnila. Nihče se ni skrinje dotaknil, potiskali so jo iz kota v kot in šele zdaj, ko se mlada žena čuti mater, se je domislila, da bi bilo dobro skrinjo porabiti za zibelko. Ko jo je praznila, je doživela prijetno iznenađenje. Iz skrinje se je vsulo večje število napoleonov in zlatnikov s podobno nekdanje avstrijske cesarice Elizabete.

* Nepoštena služkinja. Prof. dr. Angelo Brignatelli iz Pavie je prijavil oblasti, da je izgnilo iz njegove blagajne 22.000 lir, katerih ni mogel ukrasti nihče drugi kakor služkinja Ana Rizzi, ki je služila pri njem osem let ter je nedavno omožila. V blagajno je bilo vloženo s ponarejenim ključem. Rizzi je tatvino priznala ter je bila obsodena na tri in pol leta ječe in na 4000 lir globe. Povrniti mora tudi vso škodo.

* Svetovno znana in najbolj domtliva je jezikovna šola Linguaphone na ploščah. Priporočljiva je za samouke ali kot veliki pripomoček za pravilno izgovorjavo. Samo še nekaj izvodov za italijanski in angleški jezik ima trdnica »Everest«, Prešernova 44, Ljubljana.

IZ LJUBLJANE

u— Diplomirani je bil na pravni fakulteti v Ljubljani gospod Leitgeb Vladimir iz Novega mesta. Čestitamo!

u— Nov grob. Za vedno je zapustil svojece pekovski mojster G. Anton Mirič. Za njim žaluje številni krog sorodnikov. V večnem počitku bodo dragega rajnega spremlili v sredo ob pol 15. iz kapel ce sv. Andreja na Zalah na pokopališču k sv. Križu. Naj v miru počiva! Svojem izrekamo naše iskreno sožalje!

u— Za obletnico smrti dr. Jana Sterba-Böhm bo maša zadušnica 11. t. m. ob pol 8. uri v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oltarju Marije pomajla.

u— Pianistka Ljudmila Dernovškova, ki bo koncertirala v petek 12. t. m., je profesorica klavirja na šoli Glasbene Matice in bo na njen drugi koncertni nastop v naši sredi. Umetnica je doma iz Dvora Kralove (Česka) in poteka iz zelo muzikalne rodine. Njeni starši imajo v njenem rodnem mestu priznano, izvrstno klavirsko šolo. Po prvem pouku doma, je obiskovala umetnica srednjo in mojstrsko šolo znamenitega češkega konservatorija v Pragi. Nato je z lepimi uspehi prirejala koncerte v raznih čeških mestih in tudi v Pragi odkar pa se je preselila k nam, je delovala v Novem mestu in v Ljubljani. Njen prvi koncertni nastop v naši sredini je bil decembra 1941. leta. Drugi bo, kakor rečeno, v petek 12. t. m. v mali filharmonični

ga pritrpati na svojem prostem času in celo spanju. »Leta 1928. je Bernard poslal »Nouvelle Revue Française« svoj roman »Zig-Zag«. Rokopis je bil sprejet. Poslej je izdal več knjig »Du Secours«, »Anny«, »Rencontre«, »Les Exilés«. Izmed teh je »Anny« dobila leta 1934. Prix Interallié. Bernarda odlikuje fin literarni okus. Začel je pisati pod vplivom Rimbauda, pozneje se je najbolj navdušil za »Ulyssa« Irca Jamesa Joyce, izmed francoskih avtorjev pa posebno ceni Gida in Paula Valéryja.

Podlitez Goncourtove nagrade je nadarjenemu selfmademanu prinesla literarno slavo in verjetnost boljšega življenja. Njegova nasrajena knjiga, avtobiografski roman »Pareils à des enfants«, bo takoj izšla v novi izdaji in v nakladi 40.000 izvodov, kar že samo pomeni veliko »hausse« pisateljevih prejemkov. Tako so člani Goncourtove akademije zopet storili dobro delo, ko so povzdignili malo znanega pisatelja in olajšali razmah njegovega talenta.

»Biblioteca romantica«, ki bo prinašala samo mojstrska dela starejših pisateljev, je začela izhajati pri Mondadoriju. Izdelan je program za prvo serijo potdesetih knjig. Dolej so izšle knjige: Murger »Življenje bohemo«; A. F. Prevost »Zgodba o Manon Lescaut« in di Griexu »ter W. Goethe »Gledališko poslanstvo Vilhema Meistra«.

Prevajalci teh treh knjig so: Alfredo Panzini, Ada Negri in Silvio Benco.

Nove italijanske skladbe Beniči skladatelj Sante Zanon, znan po svoji skladbi »Sveta Katarina Sienska«, je pravkar dovršil tridejansko opero »Casa grande delle Scia«. Francesco Ghedini piše novo opero »Bakhtinovo« na besedilo libretista Pinellija, Ennio Porrino pa komponira nov balet.

Mas Italiani in crociera nel Mediterraneo: si approntano le bombe di profondità — Italijanski MAS križarji po Sredozemlju: pripravljajo se globinske bombe

dvorani. Igrala bo dela: Martinucci, De Falla, Suka, Chopina in Liszta. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— VIII. simfonični koncert letošnje sezone se bo vršil prihodnji ponedeljek, dne 15. t. m. ob pol 7. uri v veliki unioński dvorani. Tudi ta koncert bo vodil naš odlični dirigent g. Mario Sijanec. Kot solist bo sodeloval pianist Bojan Adamič. Na sporedu so dela naslednjih skladateljev: Weber, Liszt, Puccini, Fibich, De Micheli in Čajkovski. Občinstvo opozarjamo, da smo morali zvišati ceno pri posameznih sedežih za 1 lro, ker so porasli stroški, ki so združeni s posameznimi koncerti. Na začetku sezone je štel simfonični orkester 53 članov danes pa jih nastopa 66 do 68. Tudi nekatere drugi izdatki so v zadnjem času porasli, zato mislimo, da je povisek 1 lire upravičen. Predprodaja za ta koncert se bo začela jutri v četrtek dopoldne v knjigarni Glasbene Matice.

u— Ne odlašajte, da ne bo prepozno! Prinesite takoj stare gramofonske plošče, ki jih nameravate prodati, ker jih trdnica »Everest«, Prešernova 44, kupuje za dopolnitev zadnjega vagona samo še 8 dni! Plača 2 lri in p. l. za komad!

u— Dljaki, ki se vozijo z vlakom, in oni, ki morajo čakati na popoldanski vlak zaradi oddaljenosti, lahko vmesni čas koristno prebijajo od popoldne dalje na toplem, kjer jim nudijo diplomirani filozofi tudi nadzorstvo in pomoč pri učenju za maenakostno odškodnino. Prijave dnevno od danes dalje. Naslov: Novi (Turjaški) trg št. 5/III. Instrukcije.

u— Prispela je nova pošiljka gramofonskih plošč. Vabljeni ljubitelji moderne glasbe na ploščah. Pohitite, dcler je lepa izbira!

u— Predzren vlom sredi Ljubljane. Od sobe te zvečer na ponedeljek so vdrlj predzren vlomil skzi vrata v poslovne prostore trdnice Metalia, ki e nahaja na dvorišču gostilne pri »Levu« nasproti Delavškega doma. Vlomil so v m. z. te odnosil približno 1700 lir denarja, zlato damsko uro s kamnom, nekaj srebrnih moških ur, več vrst polnih peres, 2 veliki rjavi aktovk, dragocen modern fotoapar, pzlazna očala, 15 kg originalnega c'na (kositra) v bloku in pal'cah, usnjate rkavice, več komadov toaletnega mila, nekaj sto boljših cigare, tobaka ter 3 srebrne doze, 2 zlata medaljona, približno 500 g odpadkov srebra in zlata in drugo. Pobasali so iz p'sarne tudi stekleno č'žganja in se nato komodno gostili v delavnici pri prižgan sveč. Povzročena škoda znaša preko 20.000 lir.

u— Trdnica »Everest«, Prešernova 44, ima od raznih vloh tih tvrn se iz prvovrstnega materiala izdelane harmonike, ki jih prodaja v reklamne svrhe po konkurenčno nizki ceni. Ogled brezobvezen!

Z Gorenjskega

Na vzhodni fronti so padli naslednji korški rojaki: 28 letni Matija Schwandner, 22 letni inž. Ernest Schönhöfer, 28 letni višji zdravnik dr. August Baumer, rezervni major Karel Reisinger in 21 letni vojak Jozé Pettler. Večinoma so bili odlikovani.

— V Borovljah sta umrla 68 letni delovni mojster Ignac Ribič in 57 letni puškar Lovro Vruhlj.

Koroški spominl na Streckerjevo divizijo. V Volšperku je b'lo v četrtek na magistratu svečano zborovanje v spomin 6. armade. Ob tej priliki objavila celovški dnevnik zanim've spomine. Ko je bila vojna proti Jugoslaviji končana, je v Lavantinski dolni več tednov bivala divizija generala Streckerja, ki se je nastanil s svojimi štabom v Volšperku. Geslo te divizije je bilo: »Hrabo in zvesto!« Pozneje je m. rala divizija pred Stalngard in se je prebivalci Lavantnske doline zato spominjajo še s posebnimi občutki. Ravno ko so zapuščali zborovanje na magistratu, je nemški radio objavil, da je general Strecker poslal iz Stalngrada poslednje sporočilo po radu.

V Mavčičah je umrl občinski komisar Oton Pajtlar. K pogrebu je prišel tudi okrožni vodja Kuss iz Kranja z raznimi predstavnički organizacij. Ob grču je izpregovoril poslovilne besede. Krajevni pevski krožek je zapel žalost'no.

Prireditve v kranjskem okraju, ki jih prireja znana organizacija »Kraft durch Freude«, se vrstijo v februarju takole: v Kranju 7. in 8. februarja ob 20. uri v Domu stranke, v Dvoru 13. t. m. ob 15. uri, v št. Vdu 14. t. m. ob 20. uri. Nastopa skupn akrobatov z varietetskimi programom.

Nesreča pri premikanju. Na kolodvoru v Škofji Loki je zašel pomožni delavec Janez Hlebčar pri premikanju vagonov po neregelnem naključju z nogo med tračnice. Tist trenutek je pridrvel vagon, ki je sromaku odrezal desno nogo pod kolonom in tri prste na levi. Smrtnonevarno poškodovani Hlebčar je bil prepeljan na Golinik.

Mestni pevski zbor v Kranju je bil te dni ustanovljen. Zborovanje je sklicala krožni vodja Kuss iz Celovca pa se je prijel delžen pevski vcdja, šolski svetnik Rainer. Predstavniki mesta, oblastve in ustanov so pristali k načrtu, da se ustanov kranjski mestni zbor. Za vodjo je b' izvoljen ravnatelj glavne šole Franc Stonner.

za njegovega namestnika pa postar Igo Kraut. Zborovodja je tovarniški ravnatelj Gustav Horak. Sledil je družabni večer v hotelu »Pri pošti«. Kranjski pevski zbor šteje 50 pevcev. Celovški dnevnik označuje je ravnatelja Horaka za visoko nadarjenega glasbenika.

Iz Spodnje štajerske

Odi kovanja. Z železnim križcem I. in II. stopnje je bil odlikovan poročnik Edward Girstmayr iz Maribora. z železnima križcem II. stopnje pa sta bila odlikovana desettik Friderik Perl iz Leskovca in desettik Otmár Auer iz Mute.

O nemških padlih in njihovih borbah v sedanjih borbi je v Celju predaval vitez železnega križa, stotnik Meissner. Predavanje je bilo v veliki dvorani Nemškega doma, kjer se je zbrala mladina iz mesta in okolice.

Imenovanje v Rdečem križu. Posledovodi predsednik Nemškega Rdečega križa prof. dr. Grawitz v Berlinu je imenoval političnega komisarja Frica Bauerja za okrožnega vodjo Rdečega križa v Ptuj in mu je podelil stopnjo tabornega vodje.

Novi grobovi. V Mariboru so umrli upokojeni višji vojski oficijal Henrik Wolf v visoki starosti 82 let, dalje 68 letna zasebnica Rozza Riglerjeva-Potčnikova in 76 letna hišna posestnica Terezija Pichlerjeva-Zöchmeisterova, dalje 62 letna zasebnica Marija Kovačičeva, 59 letni glasbenik Jozef Schmid, 80 letni kovinar Franc Schulz, Konrad Marko ter dijakinja Jelca Kramersičeva. Na Pobrežju je umrl 67 letni upokojenec Valent n Plevčak.

»Odkritelj spodnještajerske pokrajine«. Pod tem naslovom je »Tagespost« v nedeljski številki objavila članek za 70. rojstni dan znanega pisatelja Rudolfa Barthscha. Tudi starejšemu slovenskemu rodu je dobro znan nacionalni nemški pisatelj Bartsch, ki je zaslovel zlasti po svojih dveh romanih »Nemška bol« in »Dvanajstorica s štajerskega«. Zbirka njegovih knjig je precej obsežna. V »Nemški boli« je naslikal lepoto Slovenskih gor. Š članki o spodnještajerski deželici se je oglasil v raznih nemških dnevnikih tudi takoj po zasedbi v aprilu 1941. Članek o odkritelju spodnještajerske pokrajine je napisal dr. Julius Franc Schütz.

V Rimskih toplicah je praznoval 70. letnico lastnik termalnega kopališča Karel Uhlich. V Rimskih toplicah seveda v vojnem času ne sprejemajo civilnih pacientov na zdravljenje, marveč služijo vse naprave vojnemu namenu. Ranjenci v Rimskih toplicah so pravkar dobili od Heilmatbunda na razpolago posebno sobo, kjer lahko opravljajo različna ročna dela s pomočjo raznega rokodelskega orodja.

V mariborskem gledališču so ta teden na sporedu naslednja dela: spevo'gra »Potepuh«, drama »Via malac« ter komični operi »Belcanto« in »Vitez Humperburški«. Premiera teh dveh oper bo jutri, v četrtek zvečer.

V Slovemem gradu so tmeli štajerski večer, namenjen izključno štajerskim šegan in štajerski pesni. Zbor mestnega in okoliškega učiteljstva je izvajal štajerske pesmi in večglasno jodlanje. Strokovna učiteljica Ilsa Pichlhoferjeva je recitirala dve pesmi v narečju. Nato so prepevali slovenjgaski pevci pod vodstvom upokojenega nadiučitelja Hernausa. Ga. Herna Hauserjeva se je posebno uveljavila z jodlanjem. Gdč. Debelakova in g. Hauser sta izvajala veseli prizor. Mladenke so plesale, za zaključek pa je nastopil učitelj Toni Afritsch kot humorist.

Celjski okrožni vodja in deželni svetnik dr. Dorfmeister obiskuje s svojim štabom razne predele celjskega okrožja, da nadzoruje politično delo v smislu smernic štajerske domovinske zveze. Med prvimi je obiskal trg Ljubno v Gornji Savinjski dolini, kjer je pregledal dosedanje delo krajevne skupne. Nastopili so vsi oddelki. »Tagespost« od nedelje 7. t. m. je o tem obisku objavila daljše poročilo.

Življenje je rešil. Gasilec Franc Jelen iz Leskovec pri Gornji Radgosti je 6. novembra 1941 rešil neko mladenko iz poudoljini. Zdal mu je šef civilne uprave sporočil zahvalo v imenu Adolfa Hitlerja in mu poslal 50 mark.

Radio Ljubljana

SREDA, 10. FEBRUARJA 1943-XXI

7.30: Operetna glasba. 8.00: Napoved časa; poročila v italijanskini. 12.20: Plošče. 12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Pesmi in napavi. 13.00: Napoved časa; poročila v italijanskini. 13.10: Poročilo Vrhovnega poveljstva Oboroženih sil v slovenščini. 13.12: Orkester, vodi dirigent Petralia. 13.45: Opera glasba na ploščah. 14.00: Poročila v italijanskini. 14.10: Godalni orkester, vodi dirigent Angelo. 14.30: Koncert kmečkega tria. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa; poročila v italijanskini. 17.17: Komorna glasba. 17.35: Koncert

SPORT

List iz arhiva

afi: Kako govorijo sportniki?

III.

Kakor je mlad in bolj ali manj še zmerom v skromnih početkih ves naš sport, tako je neizklesana in še zmerom sele v razvoju tudi naša sportna govorica, ki kaže marsikdaj, hude nerodnosti, še več pa je v njo zalilo izrazov ki smo jih — kdo ve kdaj in kdo ve po čigavi zaslugi — v prvem navdušenju prevzeli iz tujih besedišč, pa so se potem udomačili in ostali v splošni rab — v upravičeno splošno občutljiv in jezik slovcem in tudi povprečnemu poznavalcu našega jezika.

Ne bavimo se z velikopoteznimi načrti, da bi na tem skromnem prostoru presejali vse obširno sportno izrazoslovje in ga kritično proučili ter morda celo uvažali boljše in pravilnejše, marveč hočemo navesti le nekaj na hitro dosegljivih in najbolj znanih sportnih izrazov, ki so že mnogim neugodno zazveneli na uho, pa so se kljub temu še zmerom obdržali v tako imenovanem sportnem žargonu, največ v ustnem, toda prav pogosto tudi v zapisnem.

Ni dvoma, da bo treba temu poglavju o prijetni priložnosti pravičnejše res temeljito pozornost in se enkrat za vselej zediniti — to bi bilo delo za poseben forum, v katerem bi morali poleg dobrih poznavalcev jezika sodelovati tudi priznani strokovnjaki iz sportnega življenja — za pristne in edino pravilne ter obenem človeške izraze zgolj sportnega porekla. Ko bi bila opravljena teoretična stran takega dela, bi morali biti izdelek objavljen v kakršni koli oficijelni obliki, potem pa bi bilo treba skrbeti, da bi ga vsi, ki imajo s sportom opravka — od fantalinih, ki skozí luknjico v platu ali z visokega drevesa trepetajo za svojega ljubljence na sportnem prostoru do visokega funkcionarja, ki mora — recimo po pravici, bolj poredkoma, pa vendarle tu in tam govoriti o sportu s tehnične strani — tudi spoštovali pravilno uporabo sportnih izrazov dosledno in brez izjeme.

Cepav današnji čas niso najbolj prikladni za taka razglabljanja in se je skoraj obenem tudi sportno udejstvovanje obrnil v meje, v katerih nam zadostuje skromnejša zbirka izrazov za to stroko, nam vendarle prihajajo na misel besede iz sporta, ki jih čisto uporabljamo po namenu, so pa pri vsem tem tudi še tako udomačene, da jim skoraj ne slutimo več tujega jezika.

Med takimi in podobnimi zavzema zelo vidno mesto toliko rabljeni sam stoinik »moštvo«, ki ga je treba — še slabše tako — zaradi slova nadomeščati s tujko »ekipa« ali pa prikrajevati s »istočasno navedbo števil oseb, ki ga sestavljajo v dvojici, četvorici, sedmorici, enajsterici, p. Slednje je po našem še bolj slovensko; dobro bi bilo tudi »sestava«, medtem ko so izrazi »moštvo, ekipa, pa tudi postava za označbo določenega števila udeležencev pri enem nastopu gotovo slabo prenešene iz tujih jezikov. Toda tudi to »moštvo« je že tako globoko ukoreninjeno v govoru in psihi da bo najbrž kar ostalo naše.

Drug izraz, ki je prav tako zelo pogost v sportu in je pravega angleškega izvora, je »start«, kar pomeni začetek. Start poznamo pri teku smučanju, plavanju in tako naprej, startajo sportniki ne samo v posameznih tekmah, temveč govorimo o njih tako, kadar sploh začnejo kaj novega, bodisi časovno ali krajevno ali kakor koli. Izraz so svetočasnje že skušali z našimi »nastopom«, kar pa vendarle ni čisto isto, istočno s startom, kajti z našim nastopom se ni združen tudi odhod ali začetek premikanja v določeni smeri kakor pri našem angleškem pričetku.

Dolgo vrsto angleških izrazov je bilo k nam prinesenih iz nogometnega sporta, kakor n. pr. gol, foul, out in še več drugih. Ker so v drugih jezikih že davno poiskali za te izraze primerne domače inačice in so povrh tega tudi pri nas nekatere že bile izmenjene z dobrimi domačimi, je jasno, da bi se dali prenesti v domačo govorico tudi vsi ostali. Za gol smo uvedli zgoditek, za off-side so sodniki rekli »zapke« (ne najbolj), toda v bistvu je to estalo pri skromnih poskusih, ki niso imeli dokončnega uspeha.

Še slabše kakor v nogometu so jezikovne razmere v sportnih panogah, ki so pri nas manj udomačene ali pa jih goji le omejeno število pristašev. Mislimo pred vsem na tenis, kjer se vsa strokovna terminologija čaka dobrega prevajalca, dalje na veslaški sport, kjer tudi še stopicamo — in še kako počasi — za drugimi in še marsikje drugje.

To je nekaj misli o našem sportnem izrazoslovju, ki še čaka na svojega velikega stvaritelja. Redki hvalevredni poskusi, ki zdaj še niso obrodili zadostnih ssov. Radi priznamo v zvezi s tem, da bi pri tej nagoli ne smeli bit zadnji novinarji, saj beležimo kot prvi vse mogoče dogodke na sportnih terenih in oblikujemo tako kot

neposredni opazovalci tam govorjeno besedo, toda niše delo je prenašati, da bi moglo vselej služiti čema svrhama. In zato je pač nekaj krivde, da je naš sportni jezik vreden graje in potreben rešeta, tudi naše.

Turnir juniorjev z bel žgigo

Nov prvenstveni turnir za prvenstvo Ljubljane — to pot v organizaciji Mladike

S. K. Mladika vabi na I. juniorski nagradni table-tennis turnir za prvenstvo Ljubljane za l. 1942., ki bo v dvorani Mladinskega doma na Kodeljevem s pričetkom v soboto 13. t. m. ob 14. in ne deljo od 9. do 12. in od 14. do konca Zvebanje bo v soboto 13. t. m. pol ure pred pričetkom v navzočnosti zastopnikov nastopajočih klubov igra se po pravilih S. T. T. Z. z »Olympia« žgigami. Nastopijo morejo igralci, ki so rojeni l. 1926 in mlajši. Vsak igralec mora na zahtevo predložiti osebno izkaznico, iz katere je razvidna njegova starost.

Tekmuje se v naslednjih disciplinah a) Moštva: b) Posamezniki: c) Double. Prijavnina za moštva je Lir 20.—; za posameznike Lir 10.—; za double Lir 12.— Moštvo tvori dva single igralca in en double par. Igra se po Davis coup sistemu. Tudi disciplina pod bi se igra po čistom coup sistemu do četrta finala. Na le pa igra vsak z vsakim. Vse partije sploh se igrajo na dva dobljena seta.

Protesti se upoštevajo le v pisni obliki najpozneje pol ure po odigrani igri s priloženo kavgjo Lir 20.— ki se vrne ako se protestu ugodí. Rezodločite tvorijo: vodja turnirja in po en delegat vsakega nastopajočega kluba. Nagrade premeta prva dva iz a) in c) skupine, iz b) skupine po prvi štirje. Vsi imenovani prejmejo tudi lične diplome.

Vodstvo turnirja: Predsednik: g. Ogorlec Albini; vodja turnirja: g. Komur Alotiz; namestnik: Tršinar Mirko; blagovnik: g. Novak Ludovik; zapisničarja: g. M. Kar Milče in Mladen Jože; vrhovni sodnik: g. Recek Franc.

Igralci morajo biti vodstvu turnirja na razpolago. Prirediteli si pridržuje pravico eventualne spremembe.

S. K. Mladika.

Drobne zanimivosti

»Neptun« v Bologni prenešen na varno. Dne 4. februarja so v Bologni sneli sloviti kip Gianniblogne »Neptun« ter ga prenesli na varno mesto. Prenosu dela so prisostvovali mnogi tehnični strokovnjaki, inženirji, umetniki, novinarji, prijatelji umetnin in seveda ogromno število meščanov. Na mesto, kjer je stal original, bodo zdaj postavili posnetek.

Slani dež na Moravskem. Iz Praga poročajo, da je v nekem kraju na Moravskem zatekla smrt dva moška na prostem. Zajej ju je snežni vihar, ki se je pozneje spremenil v dež, in kakor je preiskava ugotovila, je ta dež vseboval znatno količino slanin delcev. Sol je zanesel veter v te kraje domnevno iz Male Azije. Moža sta vdihavala njegove sestavine in sta zaradi komplikacij, ki so nastale zaradi tega, umrla.

Nemško civilno pravo v Alzaciji. Medtem ko je nemško kazensko pravo v Alzaciji že del časa v veljavi, je bil zdaj storjen nadaljnji korak na polju izenačenja prava. Po odredbi šefa civilne uprave za Alzacijo stopi s 1. marcem v veljavo tudi nemško zasebno pravo.

Anomalične težnosti. Italijanski akademik prof. Paolo Dore je poročal v okviru sestanka za fizične vede Kr. italijanske akademije o anomalijah težnosti. Njegovo predavanje o kriterijih za določitev ortometričnih in dinamičnih količin je zbudilo splošno pozornost v krogih rimskih znanstvenikov.

Muzej humoija. Nemško mestec Schöppenstadt v Brunswicku je osnovalo muzej humorja ter mu je dalo ime Eulenspiegel. V muzeju bodo zbrali vse lokumente in predmete, ki se nanašajo na dobro voljo in človeški humor.

Nov podmorski predor na Japonskem. Po poročilu japonskega prometnega ministra namerava japonska vlada zgraditi podmorski predor med glavnim japonskim otokom in severnim otokom Hokkaido. Ker sta glavni japonski otok in Kijušū že zvezana z nedavno odprtimi podmorskimi predorom, bi uresničenje novega načrta zvezalo tri največje matične otoke z železniško mrežo.

Kadar kupuješ, preglej »Jutrove« oglase!

Mali oglasi

Kdor išče službo plača za vsako besedo L. — 30 za dr. in prov. takso — 60 za daljše naslove ali šifro L. 2. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 7. — Za ščititve in dopisovanja je plačati za vsako besedo L. 1. — Za vse druge oglase L. — 60 za besedo, za dr. in prov. takso L. — 60 za daljše naslove ali šifro L. 3. — Najmanjši iznos za te oglase je L. 10. —

Hišni posli dobijo službo

Gospodinska pomočnica.

zmožna vsa h. h. h. del. dob. službo. Predpogoj: znanje italijanskega ali nemškega jezika. Javit. se od 9—12 ure v ulici 3. Maja št. 11/I. 2149-1

Uradništvo dob. službo

Knjgovodja-bilancista

popolnoma samostojnega in verzanega, sprejem. za 1. do 2. ur dnevno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bilancista«.

Prodaj

PREMOG DRVA
I. Pogačnik
LJUBLJANA
Bohorjeva ulica 5
Telefon 20-59

Istrianski brinje

nudimo v Ljubljani in Radoboli vasi, Sever & Komp. 2158-6

Nov platnen prt.

in. z 6 prti in eleganten milcu prodaj. Strossmayerjeva 7/1 de. no. Nasproti Poljan. ke gimnazije. 2181-6

Naročite se na romane Dobre knjige!

Dotrpel in nenadoma preminul je dne 3. februarja t. l. naš ljubljani sin, predragi brat, stric in svak, gospod

SLAVKO PRETNAR

odvetnik v Metliki

Maša zadušnica bo v petek, dne 12. februarja ob 8. uri pri glavnem oltarju frančiškanske cerkve.

LJUBLJANA, ZAGREB, BEOGRAD, dne 9. februarja 1943.

Zadušnica:

MATI TEREZIJA; DRUŽINI DR. JOZE IN MIRKO PRETNAR TER DRUŽINA MILOŠ OSETOVA

FRANCE NOVŠAR:

Nemir srca

ROMAN

Ni hotela čakati. Naglo je stopila k njemu. Zdelo se ji je bolje, da opravi takoj, dokler prvi ples še ni končan.

Neskončno začuden jo je pogledal, ko ga je prišla za roko.

Ni spravil besede iz sebe.

»Jernej, ne jezi se, ker nisem hotela plesati. Pridi pozneje pome, morda bom kaj boljše volje!«

Bolj blede kot navadno, z lahkim smehljajem, ki ji ga je narekovala zadrega, se je hotela odstraniti. Jernej pa je vstal in dejal:

»Nate ne morem biti nikdar jezen, Marti!«

Njeno ime je izrekel čisto tiho, kakor bi se bal, da bi ga še kdo slišal razen nje. Vendar je bil njegov glas žalosten. Njen pr. hod ni dosegel povsem svojega namena.

»Oprostite mi, ker sem zdajle preveč hitro pil!« je še dejal in pristavil:

»Nisem mogel drugega.«

Nato je sedel nazaj na svoj prostor.

Marta se je vrnila k svoji mizi.

Tu pa je začudena obstala.

Kar je bila odšla k Jerneju, je bila njena miza prazna, zakaj vse njene prijateljice so bile šle

plesat. Prihajali pa so kar naprej novi ljudje in iskali prostora.

V začuden Marto je zastrmel mlad mož, ki ga je po mestni obleki in nenavadno milem, blestem obrazu imela za učitelja. Nosil je očala in ko se je z dovršeno kretnjo odkril, je opazila njegove bujne, negovane lase.

»Oprostite mi, če motim, gospodična, nisem vedel, da je miza zasedena,« je spregovoril z nežnim, globokim glasom.

Marta je živo zardela, zakaj z mestnimi ljudmi je malokdaj govorila, tako lepega človeka pa še sploh ni srečala.

Trenutek je bila vsa zmedena, pogled ji je begal okrog, čakala je, da pride neko in jo reši.

Prav tedaj pa je bil prvi ples končan in prijateljice so s fanti prišle k mizi. Vprašujoče so pogledale Marto, ki še vedno ni mogla odgovoriti.

Mladi mož se je odkril in prijazno voščil dober dan, nato pa pripomnil.

»Gospodično sem spravil v zadrego, ker sem tako nepovabljen prišel. Oprostite mi, nocem vas motiti. Poiskal bom prostor pri drugi mizi.«

Fantje in dekleta so bili malo v zadregi, Marta pa se je znašla v trenutku in ga pogledala naravnost v oči.

»Če vam ugaja naša družba, kar prisedite!«

Tujec se je priklonil in se zahvalil.

»Zelo ste ljubezni. Ne dajte se motiti!«

Vsi so sedli.

Minil je trenutek mučne zadrege, ko so sedeli vsi povešeni oči in čakali drug na drugega, da bo začel pogovor.

Marti je srce čudno trepetalo. Ni si upala pogledati tujca, tako nenavadno jo je prevzel njegov prihod. Mar ni bilo čudno, da se je tako zmedla. Niti sama sebi bi ne priznala razburjenja, tako je bilo vse to podzavestno.

Mladi tujec, kakor da je vse to opazil, se je obrnil k njej in ji mehko, a hkrati resno dejal:

»Upam, da moja oseba ni bila vzrok vaše slabe volje, gospodična.«

Pri teh besedah se nasmešnil, ker je videl, da se je nekoliko pomirila. V lica se ji je vrnila prejšnja barva in njen pogled je počasi objel ves njegov obraz, ki ga je, vsega belega, objemalo nekaj drobnih sončnih pramenčkov.

Mož se ni mnogo zmenil za občudovanje svoje okolice, tega je moral biti vajen, marveč je še vedno čakal na Martin odgovor.

»Saj nisem slabe volje, gospod,« se je nasmešnila Marta. »toda prestrašila sem se vas.«

Gospod se je glasno zasmejal.

»Mar se bojite tujcev?«

»Seveda, vajena jih nisem in v našo vas se redki zgubijo. Tako smo daleč od sveta.«

Mladič se je spet zresnil in odvrnil.

»Verjemite mi, jaz pa si čisto želim, da bi bil zelo daleč od sveta. Te želje najbrž ne razumete in bozve, če jo boste kdaj doživeli. ... Je pa zelo močna želja in nuč' rada nesrečne ljudi.«

Marta je rekla bolj družbi kot tujcu.

Dve opremljeni sobi s kuhinjo oddam. Ponudbe pod »Takoj 700« na ogl. odd. Jutra. 2180-23

Singer šivalni stroj prodam. Puzave se pred skofijo 19 pri h. h. n. c. 2175-29

Informacije

Neznano kam

Je odšel 13-leten deček, močan, velik oblečen v modre pumparce, siv suknič, zeleno čepico. Kdor bi kaj vedel o njem, se najprej najde v Peter Dolinšek, Štepanjka cesta 8. 2172-31

Izgubljeno

Izgubljeno

V soboto zvečer se je izgubila zeta, zapetna ura na drap usnjenem traku. Poltenega najditelja se prosi, da jo vrne proti nagrad. Naslov na ogl. odd. Jutra. 2190-28

Stroji

Entel šivalni stroj

»Singer«, prodam. Naslov na ogl. odd. Jutra. 2186-29

Šivalni stroj

»Singer«, pogreznjen, malo rabljen, se prodaja. Poglejte v »Lipovšek« Tr. novo. Cesta na Loko 29. Dnevno od 2. do 4. ure. 2165-29

HIŠO

Novo, trinadstropno, v centru, prodam za lir 1.150.000.—. Samo resni kupci naj pošljejo ponudbe na oglasni odelek Jutra pod »Komfort v hiši.«

SGARAVATTI SEMENTI S. A. PADOVA
Sementi di Ortaggi — Foraggi. ecc.
Sementa za zelenjavo — krnila itd.
Chiedere offerte — Zahtevajte ponudbe

ZAHVALA

Vsem, ki so gospoda

FRANCA VERBIČA

»slavinskega« učitelja v pokoju

počastili s tem, da so ga spremili na njegovi zadnji poti in ki so z njegovimi najbližjimi sočustvovali, izrekata iskreno zahvalo

BRAT in SESTRA

Ljubljana, dne 9. februarja 1943.